

Behovsbedömning

Detailplan för del av Fall 1:1, etapp 1

Mantorp, Mjölby kommun

Introduktion till behovsbedömning

Syftet med reglerna kring miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planarbetet för att främja hållbar utveckling (6 kap. 11-18 §§ MB). För att uppnå detta är det av stor vikt att behovsbedömningen genomförs tidigt i planprocessen. I takt med att nytt underlag framkommer bör bedömningen uppdateras, vilket även innebär att tidigare ställningstagande kring betydande miljöpåverkan kan behöva revideras. Hur behovsbedömning och miljöbedömning tas fram beskrivs i Boverkets och Naturvårdsverkets vägledningar för miljöbedömning av planer.

I och med att arbetet med detaljplanen påbörjades innan 1 januari 2018 har upprättad behovsbedömning tagits fram utifrån de äldre föreskrifterna, enligt 6 kap. miljöbalken, 1998:808, om miljöbedömningar, samt utifrån förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska det till en detaljplan som bedöms medföra en betydande miljöpåverkan på miljön, hälsan och hushållningen med mark, vatten och andra resurser upprättas en miljökonsekvensbeskrivning. För varje detaljplan ska det därför göras en behovsbedömning, för att avgöra och ta ställning till om detaljplanen kan antas påverka så pass mycket att en miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram (enligt PBL 4 kap 34 §).

Betydande miljöpåverkan

Vid bedömning av betydande miljöpåverkan är det skillnaden mellan den miljöpåverkan som genomförandet av detaljplanen medför och den miljöpåverkan som blir följderna av om detaljplanen inte genomförs, som är i fokus. Det står inte entydigt definierat i lagstiftningen eller förarbeten hur stor påverkan ska vara för att den ska antas vara betydande. Vad som avgör om en detaljplan har betydande miljöpåverkan eller inte styrs dels av lagstiftning (förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar 1998:905) och är dels en avvägning av de sammantagna inverkanfaktorerna samt lokala förutsättningar såsom platsens känslighet och storlek på störningen.

Ju större sannolikheten är för att en viss typ av miljöpåverkan ska inträffa, desto större är risken för att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Likaså ökar risken om varaktigheten blir lång eller om påverkan förväntas uppkomma ofta. Är området särskilt värdefullt eller känsligt eller om det är svårt att avhjälpa negativ påverkan ökar också risken för betydande påverkan.

Kriterierna för bedömning av miljöpåverkan innehåller framför allt negativa aspekter men även positiva aspekter ska beaktas. Det är dock den negativa påverkan som är utslagsgivande vid ställningstagandet om betydande miljöpåverkan. Osäkerhet om vilken påverkan planens genomförande kan få, bör hanteras som en risk för betydande miljöpåverkan. En positiv påverkan av en aspekt kan inte vägas mot en negativ påverkan av en annan.

Om detaljplanen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan räcker redovisningen av konsekvenser sker i detaljplanens planbeskrivning, under rubrikerna Detaljplanens innebörd och Miljö- och riskfaktorer.

Denna detaljplans behovsbedömning redovisas nedan och har tagits fram med hjälp av en miljöchecklista. Observera att bedömningarna är preliminära och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs detaljplanen.

Beskrivning av detaljplanen

Detaljplan för:	Del av Fall 1:1, Mantorp, Mjölby kommun
Planens storlek och syfte:	<p>Planområdet omfattar cirka 9,3 ha.</p> <p>Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostäder i nära anslutning till Mantorps centrala delar och Mantorps station. Planförslaget syftar även till att möjliggöra för en förskola och ett gruppboende i området.</p>
Befintlig markanvändning:	<p>Området består till viss del av jordbruksmark och av mark som är igenvuxen. Inom delar av området finns en gällande detaljplan som medger "småindustriändamål".</p> <p>Inom planområdet finns även en skatehall. Verksamheten kommer att finnas kvar på orten men omlokaliseras till annan plats.</p> <p>Området har idag ett befintligt vägnät som behöver förstärkas i och med kommande exploatering.</p>
Beskriv förslaget:	<p>Förslaget innebär att området planläggs för bostäder i form av flerbostadshus, rad-, par-, och kedjehus samt en förskola med 6 avdelningar och ett gruppboende.</p> <p>Befintligt vägsystem i form av Stationsvägen, Stockebyvägen, och västra delen av Parkvägen byggs ut och nyttjas.</p> <p>Befintligt dike i väst-östlig riktning rustas upp och utvecklas. En gångväg byggs ut längsmed befintligt dagvattenstråk.</p> <p>Den befintliga träddungen vid Stationsvägen bevaras och rustas upp. Området sammanlänkas med ett planerat parkområde söder om området.</p>
Medverkande tjänstemän:	Denna behovsbedömning har upprättats av Sara Gustavsson, Byggnadskontoret i samråd med Jenny Asp Andersson, Miljökontoret.

Kulturvärden

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.

X Byggnadsminnen, fornlämningar eller andra skyddade kulturmiljöer samt riksintressen

Kommentar:

En tillståndsansökan enligt Kulturmiljölagens 2 kap har gjorts till Länsstyrelsen Östergötland. Ur fornlämningssynpunkt fanns inget att erinra. Ansökan gällde endast området närmast stationen. Det finns inget som tyder på att resterande område skulle skilja sig från det som är utrett.

Andra värdefulla kulturmiljöer, t.ex. känsliga landskapsavsnitt eller områden upptagna i kommunens kulturmiljöprogram.

Kommentar:

Planens påverkan

Beskrivning

Syftet med planen är att möjliggöra för bostäder. Inför detaljplanearbetet tog ett detaljplaneprogram fram för området i samband med detta gjordes en ansökan om tillstånd enligt Kulturmiljölagens 2 kap till Länsstyrelsen Östergötland. Ur fornlämningssynpunkt fanns inget att erinra. 2005 gjordes en utredning etapp 1 i del av planområdet. I denna kom man fram att det inte fanns några fornlämningar i området. Det finns ej heller några tecken på att de områden som ej har undersökts skulle skilja sig från utrett område.

Området har inga andra kända kulturvärden som tillkommande bebyggelse kommer att påverka ur ett kulturmiljöperspektiv. Dock kan antalet våningar kännas främmande. Men inget som anses medföra en betydande miljöpåverkan.

Landskapsbilden kommer att förändras då stationsnära jordbruksmark ersätts med bebyggelse. Dock anses detta ej medföra några större konsekvenser då angränsande områden består mestadels av bebyggelse. Området kommer att införlivas i befintlig tätortsstruktur.

Naturvärden

Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

X Skyddad natur, t.ex. Natura 2000-områden, naturreservat, biotopskyddsområden och riksintressen

Kommentar:

I planområdet finns en allé med oxel samt ett par öppna diken som omfattas av generellt biotopskydd.

Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag

<u>Kommentar:</u>	
X	Andra kända värdefulla naturtyper eller spridningssamband
<u>Kommentar:</u>	Planområdet är inte utpekade i kommunens naturvårdsprogram. En naturvårdensinventering utfördes i samband med upprättat planprogram. Utförd naturinventering visar på värden, som t ex grova träd, som behöver beaktas i detaljplanen.
X	Fridlysta och/eller rödlistade växt-, djur-, eller svamparter
<u>Kommentar:</u>	Inom planområdet finns två almar ca 8 respektive 10 dm. Alm är på grund av almsjukan listad som akut hotad (CR) i svenska rödlistan från 2015.
	Viktiga spridningssamband för de arter som förekommer
<u>Kommentar:</u>	
	Strandskyddsområde
<u>Kommentar:</u>	
X	Andra kända värdefulla objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen
<u>Kommentar:</u>	I området finns en trädunge. I trädskikt Lönn, alm, salix, björk, oxel, klibbal, sälg, lind och ask. Ett tiotal träd med 5-7 dm i omkrets. Grövst är en Salix (ca 8 dm), en lind (ca 9 dm) och en alm (ca 10 dm). Buskage breder ut sig under träden och bildar ett värdefullt blommande bryn av slånärbuskar, hassel och hagtorn mot söder. Mycket snöbär växer innan för brynet.
Planens påverkan	
Beskrivning	<p>En naturvårdensinventering utfördes i samband med upprättat detaljplaneprogram. Utförd naturinventering visar på värden, som t ex grova träd, som behöver beaktas i detaljplanen.</p> <p>Flertalet diken i området kommer att bevaras och utvecklas för att kunna hantera planområdets dagvatten. Möjlighet till gångvägar längs med dagvattenstråken kommer att finnas enligt planförslaget. Ett dike i nordvästradelarna av området kommer att behöva ersättas med dagvattenledning i samband med kommande exploatering. I samband med detaljplanearbetet kommer kompensation och behov av ev. andra åtgärder kopplade till diket att utredas. Biotopskyddsdispens kommer att sökas inför ovannämnda åtgärder.</p> <p>I planområdet finns ett antal grövre träd. Utgångspunkten i kommande arbete är att bevara dess i så stor utsträckning som möjligt. Om detta inte är möjligt ska kompensationsåtgärder ske.</p> <p>Samråd om grova träd med LST enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken kommer att ske under detaljplanearbetet. I samband med detaljplanen finns det behov att utreda behov av</p>

	<p>skydd och åtgärder i samband med exploatering av området.</p> <p>I planområdet finns en allé med oxel som omfattas av generellt biotopskydd.</p> <p>Inom planområdet finns två almar ca 8 respektive 10 dm. På grund av almsjukan är dessa listad som akut hotad (CR) i svenska rödlistan från 2015. Vilken typ av skydd dessa behöver utreds i detaljplanearbetet.</p>
Sociala värden	
Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.	
X	<p>Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållna bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) Lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.</p>
Kommentar:	<p>Inom planområdet kommer delar anläggas som parkområde med möjlighet till lek. Området närmast befintligt dike kommer även att planläggas som natur med möjlighet till gångväg.</p> <p>Närmaste rekreationsområde med motionsspår finns vid Klämmestorp. På sikt kan det bli aktuellt med ytterligare ett motionsspår nordöst om planområdet, i samband med exploatering av området vid Skördevägen, sk. Södra Rydja. Detta spår kan komma att nås på ett enkelt sätt om en framtida gång- och cykelväg etableras mellan ovanstående område och kommande utbyggnadsområde, Furuträd. I samband med detta kan det även bli aktuellt med en förlängning av spåret.</p> <p>Befintlig skatehall i området kommer att flyttas till annan plats, men inom Mantorp tätort.</p>
	Tysta områden
Kommentar:	
	Turistdestinationer
Kommentar:	
	Mötesplatser
Kommentar:	
X	Sociala värden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
Kommentar:	<p>Befintliga vägar i området används som promenadstråk av närboende. Skatehallen anses bidra till ett positivt värde till området. Befintliga omgivningar i form av fält annan växtlighet anses också ha positiva egenskaper för de närboende.</p>

Planens påverkan	
Beskrivning	<p>Området består av jordbruksmark och av igenvuxen mark. Dessa ytor är sällan tillgängliga för aktivitet men kan bidra till ett värde för den enskilde att vistas intill. Ett parkområde kommer att tillskapas i området och flera befintliga diken kommer att bevaras och utvecklas. Möjlighet att anlägga ett promenadstråk längs med befintliga diken kommer att finnas.</p> <p>Bygganden för skatehallen kommer att rivs men verksamheten flyttas till annan plats inom tätorten. Vid samråd av detaljplanen är ny plats ej bestämd.</p>
Materiella värden	
<p>Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.</p>	
	Vattenskyddsområde
<u>Kommentar:</u>	
X	Jord- och skogsbruk
<u>Kommentar:</u>	Jordbruksmark tas i anspråk för bostäder. Jordbruksmarken är centralt belägen med närhet till ortens centrum och mycket nära kollektivtrafikstråk. Området är av mindre areal och ingår inte i ett större brukningsområde. En utvidgning av orten i föreslagen riktning ger möjlighet till en mer samlad tätortsstruktur.
	Riksintresse för rennärning, yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter
<u>Kommentar:</u>	
	Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material
<u>Kommentar:</u>	
X	Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering
<u>Kommentar:</u>	<p>Södra stambanan passerar strax norr om planområdet. Riksintresset för järnväg bedöms inte påverkas.</p> <p>Planområdet ligger inom utredningsområde för Götalandsbanan, sträck Linköping-Borås.</p>
X	Riksintresse för totalförsvaret
<u>Kommentar:</u>	Planområdet omfattas av två riksintressen för totalförsvaret. Riksintressena som omfattas är "Stoppområde höga objekt flygfält (Malmslätt flygfält)" och "Influensområde luftrum (Malmslätt respektive Karlsborg flygfält)". Inom ovan nämnda områden föreligger restriktioner för höga objekt. Som höga objekt räknas,

	inom samlad bebyggelse, byggnader mm. över 45 meter.
Planens påverkan	
Beskrivning	<p>Mark som tas i anspråk för planen är ett mindre område av jordbruksmark, centralt beläget och nära kollektivtrafikstråk. Mantorp tätort ligger angränsar till jordbruksmark och har få skogsområden för rekreation. Med tanke på ytan som tas i anspråk, att det inte ingår i ett större brukningsområde och dess närhet till kollektivtrafikstråk anses påverkan vara liten.</p> <p>En utvidgning av orten i föreslagen riktning ger möjlighet till en mer samlad tätortsstruktur.</p> <p>Planerade byggnaders höjd anses inte påverka Försvarens riksintresse.</p> <p>Planområdet ligger inom utredningsområde för Götalandsbanan. Det är ovisst hur detta kommer att påverkas i framtiden.</p>
Risker för människors hälsa eller för miljön	
Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.	
	Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torka, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla)
<u>Kommentar:</u>	
X	Olyckor (t.ex. farliga anläggningar, farligt gods, brand, trafikolycka inkl. tåg- och flygolycka)
<u>Kommentar:</u>	<p>Södra stambanan är transportled för farligt gods. En översiktlig riskutredning har upprättas i samband med detaljplanearbetet.</p> <p>Befintliga industrier norr om järnvägen kan även påverka planområdet ur risk- och säkerhetssynpunkt då det finns kännedom om att verksamhet hanterar ammoniak.</p> <p>Omnämnd riskutredning omfattar även risker kopplade till befintliga verksamheter norr om järnvägen.</p>
X	Verksamheter eller störningar som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergiframkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)
<u>Kommentar:</u>	<p>Planområdet påverkas av buller från järnväg. En bullerutredning kommer att tas fram under detaljplanearbetets gång. Efterfrågad utredning ska även belysa tillkommande buller som uppstår i området. Även industribuller kommer att beaktas.</p> <p>Vibrationer från järnväg förekommer. Enligt upprättad vibrationsutredning går kända vibrationer att förhindra genom byggnadstekniska åtgärder samt genom att upprätta en så kallad komfortzon mellan spårmittpunkt och planerad bebyggelse.</p>

	<p>Komfortzonen varierar beroende på val av byggnadskonstruktion.</p> <p>Under vissa tider av året kan buller, damm och lukt från jordbruk förekomma. Även lukt från djurhållning kan förekomma.</p>
X	Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)
Kommentar:	Planområdet påverkas av buller och vibrationer från järnvägsspår. Framtagen vibrationsutredning visar att bostäder kan uppföras om en komfortzon på 50 meter tillämpas och att olika byggnadskonstruktioner används beroende på avstånd till vibrationskällan.
	Vattenbrist, tele- eller elavbrott, fjärrvärmefall, IT-fall, transportstörning, drivmedelsbrist
Kommentar:	
X	Klimatfaktorer (t.ex. lokalklimat, skuggning)
Kommentar:	Lokalklimatet kan förändras då området kommer att få mer hårdgjorda ytor och mindre vegetation är i nuläget. Nya byggnader kan påverka vindriktningen. Befintliga hus kan uppleva en försämring av ljusinsläpp åt öster.
	Miljökvalitetsnormer för utomhusluft
Kommentar:	
X	Miljökvalitetsnorm för buller
Kommentar:	Planområdet påverkas av buller från järnväg. En bullerutredning kommer att tas fram under detaljplanarbetets gång. Även industribuller kommer att beaktas.
X	Miljökvalitetsnormer för vatten
Kommentar:	Dagvattenrecipient för planområdet är Svartån. Recipienten har måttlig status vad gäller ekologisk status för ytvatten och ej god status vad gäller kemisk status för ytvatten
Planens påverkan	
Beskrivning	<p>Planområdet ligger i anslutning till södra stambanan vilket medför att buller och vibrationer från järnvägen uppstår.</p> <p>Vibrationer från järnvägen överstiger 0,4 mm/s. Komfortzon på 50 meter mellan spårmittpunkt och närmaste byggnad krävs samt val av byggnadskonstruktion beroende på byggnadens avstånd till vibrationskällan.</p> <p>Vad gäller buller så överstiger sammanlagd ekvivalent ljudnivå från väg- och spårtrafik 65 dBA. Högst maximala ljudnivåer för väg- och spårtrafik överstiger 85 dBA.</p> <p>Befintliga fastigheter längsmed Hargsvägen kommer att bli påverkade pga ökad</p>

	<p>trafik till området. Framtida bullersituation för berörda fastigheter behöver utredas.</p> <p>Närboende kan bli påverkade av buller i samband med byggnation av området</p> <p>Södra stambanan är även en transportled för farligt gods vilket medför att risker i form av olyckor behöver utredas i samband med detaljplanearbetet.</p> <p>Dagvattenrecipient för planområdet är Dömestadbäcken som mynnar ut i Svartån. Recipienten har måttlig status vad gäller ekologisk status för ytvatten och uppnår ej god status vad gäller kemisk status för ytvatten. Tillkommande dagvattens påverkan anses vara försumbar.</p>
--	---

Sammanvägd bedömning

Påverkans totaleffekt

Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	Ingen	Liten	Måttlig	Stor
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	Ingen	Liten	Måttlig	Stor
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	Ingen	Liten	Måttlig	Stor
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	Ingen	Liten	Måttlig	Stor
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa eller för miljön?	Ingen	Liten	Måttlig	Stor

Bedömning

Planområdet påverkas av buller och vibrationer från järnvägen. En närmare utredning av bullersituationen behöver tas fram för att klarlägga vilka åtgärder som kan behöva vidtas. En översiktlig vibrationsutredning för området finns. Fördjupade analyser kommer att behövas i samband med byggskedet.

Då södra stambanan är transportled för farligt gods vilket medför risker för människors hälsa och för miljön. En övergripande riskutredning finns innehållande riktlinjer för planarbetet vad gäller placering och utformning av bebyggelse.

Lukt från jordbruk och djurhållning från omkringliggande gårdar behöver belysas i det kommande arbetet för att kartlägga ev. olägenheter.

Planen bedöms endast innebära måttlig påverkan på resurshushållningen då ett mindre område jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse. Markområdet ingår inte i ett större brukningsområde, är centralt beläget, nära befintligt kollektivtrafikstråk och delar av området är redan planlagt för industriändamål, men inte utbyggt.

Kan planens omfattning medföra betydande miljöpåverkan?

Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?

Beskrivning Planens omfattning anses ej vara av den karaktären att allmänheten har ett stort behov av information. Dvs. inte mer än den information som vanligtvis ges i samband med detaljplaneprocessen.

Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning och planens förening med andra planer.

Beskrivning Detaljplanens karaktär eller omfattning anses ej vara så stor att planen kan medföra betydande miljöpåverkan. Planen anses vara förenlig med närliggande detaljplaner.

I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?

Beskrivning	Planförslaget påverkar inte några kommunala eller regionala planers miljöpåverkan.
I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?	
Beskrivning	Planen anses inte påverka genomförandet.
Slutsatser och fortsatt arbete	
<p>Det aktuella detaljplaneförslaget bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan. Någon miljöbedömning behöver inte genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning behöver inte upprättas.</p> <p>Redovisning av planens miljöpåverkan infogas i planbeskrivningen. Särskild vikt bör läggas vid trafikbuller och vibrationer från södra stambanan samt risk för olyckor i anslutning till södra stambanan.</p> <p>Ytterligare motivering för ianspråktagande av jordbruksmark bör redovisas i planbeskrivningen.</p> <p>Behovsbedömningen har upprättats av planarkitekt Sara Gustavsson i samarbete med Jenny Asp Andersson, Miljökontoret, Mjölby kommun.</p>	

Byggnadskontoret
Telefon: 0142-850 00
E-post: byggnad@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

